

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SURAZU
z dnia

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Suraz na lata 2026-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153, poz. 1436,) oraz art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska w Suraz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Suraz na lata 2026-2027** w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Surazu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Sprawdzone pod względem
formalno-prawnym
Rada Miejska

Hanna Mikitiuk

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Suraz
z dnia

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Suraz na lata 2026-2027

Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

Cel i zadania Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027 stanowi kontynuację działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych w Gminie Suraz w latach ubiegłych. Określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673.), ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.), Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021- 2026 (Dz. U. z 2025 r. poz. 1886) oraz Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169). Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do:

- Rozpoznania specyfiki problemów alkoholowych, problemów narkomanii i innych uzależnień na terenie Gminy Suraz oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu,
- Zmniejszania rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych, problemów narkomanii, problemów wynikających z uzależnień od zachowań oraz przemocy domowej,
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- Edukacja publiczna w zakresie:
 - a) Informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu, używania narkotyków oraz konsekwencjach innych uzależnień,
 - b) Promocji zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji,
 - c) Promocji stylu życia wolnego od narkotyków i uzależnień od zachowań
 - d) Przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkole i środowisku lokalnym.

Rada Miejska w Surazu dostrzegając poważne problemy i zagrożenia dla społeczności lokalnej wynikające z nadużywania alkoholu oraz spożywania alkoholu w niewłaściwych

okolicznościach przyjmuje niniejszy program jako wytyczną wiążącą władzę i podległe jednostki organizacyjne przy podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie i rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie Gminy Suraz.

Podstawą podejmowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Suraz na lata 2026-2027 są:

- Diagnoza problemów społecznych w mieście i gminie Suraz.
- Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2026.
- Założenia wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2026.
- Wnioski Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z realizacji Programu w roku 2025.
- Wnioski, uwagi, propozycje zgłoszone przez osoby fizyczne i prawne, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

1. Autorzy programu: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Surazu.
2. Realizatorzy Programu:
 - Urząd Miejski w Surazu
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Koordynator programu: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Czas realizacji programu: 2026 r. -2027 r.
5. Odbiorcy programu:
 - w zakresie zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom od zachowań: dzieci i młodzież, rodzice, nauczyciele, pozostali mieszkańcy Gminy Suraz,
 - w zakresie pomocy specjalistycznej: osoby mające czynny kontakt z alkoholem, narkotykami, osoby z uzależnieniami behawioralnymi i osoby współuzależnione.
6. Cele Programu:
 - a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, osób uzależnionych od zachowań oraz doświadczających przemocy bądź stosujących przemoc domową
 - b) udzielanie rodzinom, w których występują powyższe problemy, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową
 - c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży
 - d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz uzależnień od zachowań,
 - e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

7. Instytucje i organizacje pozarządowe – współrealizatorzy programu.

- Urząd Miejski w Surazhu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Surazhu,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Surazhu,
- Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury w Surazhu,
- Zespół Szkół i Placówek Oświatowo- Wychowawczych w Surazhu,
- Policja,
- Służba Zdrowia,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe prowadzące swoje statutowe działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
- Sąd Rejonowy w Białymstoku,
- Izba wytrzeźwień w Białymstoku,
- Stowarzyszenia, inne podmioty i organizacje pozarządowe, których działalność przyczynia się do rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy,
- Zespół Interdyscyplinarny w Surazhu.

Rozdział II

Zadania własne gminy

1. Wspieranie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, osób uzależnionych od zachowań oraz doświadczających przemocy bądź stosujących przemoc domową.

Zadania Programu:

a) Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, osób uzależnionych od zachowań oraz doświadczających przemocy bądź stosujących przemoc domową poprzez:

- Kontynuowanie, rozwijanie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego w Surazhu dostępnego dla mieszkańców w celu udzielania im bezpłatnych porad specjalistycznych w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ,
- współpraca z Poradniami Leczenia Uzależnień w Białymstoku,
- Kierowanie i finansowanie specjalistycznych badań w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu i rodzaju proponowanego leczenia,
- Wnioskowanie przez GKRPA do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, o wgląd w sytuację małoletnich dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym a także powiadamianie prokuratury o występowaniu przemocy,
- Finansowanie kosztów dojazdu do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień w celu podjęcia leczenia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, uzależnienia od narkotyków bądź uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Zadania programu :

- a) Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych uzależnieniami lub gdzie występuje przemoc domowa połączonego z programem profilaktyczno – terapeutycznym i edukacyjnym w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ, a także w ramach upowszechniania standardów i procedur profilaktyki, o których mowa w NPZ.
- b) Przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (procedura „Niebieska Karta) pracowników socjalnych, członków GKRPA, policji i innych osób działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- c) Rozwijanie pracy Punktu Konsultacyjnego w Surazhu.
- d) Współpraca GKRPA z organami Policji, Miejsko- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Surazhu, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Surazh, sądem, służbą zdrowia, szkołami w zakresie eliminowania zjawisk patologicznych w środowisku rodzinnym i udzielanie pomocy doraźnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania programu :

- a) Kontynuacja i realizacja działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Surazh i organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ.
- b) Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie problematyki uzależnień.
- c) Szkolenia sprzedawców zajmujących się sprzedażą alkoholu.
- d) Działania edukacyjne przeznaczone dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych.
- e) Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszącymi temu zjawisk.
- f) Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich.
- g) Współfinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zawierających programy profilaktyczno-edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, o której mowa w NPZ.
- h) Inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ.

- i) Dofinansowanie zakupu nagród, materiałów edukacyjno-informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia, np. podczas organizowanych konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
- j) Wspieranie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
- k) Wspieranie działalności szkół oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia
- l) Wspieranie i finansowanie różnych podmiotów i osób fizycznych prowadzących profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną
- m) Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
- n) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych i przemocy w rodzinie w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.
- o) Finansowanie programów profilaktycznych, w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu profilaktyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
- p) Szkolenia członków GKRPA w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ.
- q) Zakup materiałów biurowych niezbędnych do prowadzenia bieżącej działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii poprzez popieranie imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia.

Zadania programu:

- a) Wspieranie finansowe podmiotów niepublicznych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych, uzależnieniem od narkotyków i przeciwdziałaniem przemocy domowej.
- b) Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- c) Nieodpłatne udostępnianie lokalu w celu realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.
- d) Współorganizowanie i dofinansowywanie działań propagujących życie bez uzależnień i przemocy w ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15

Zadania programu :

- a) Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w ramach zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ.
- b) Informowanie Policji o naruszeniach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- c) Wnioskowanie do organów ścigania o ukaranie osób naruszających przepisy w/w ustawy.

Rozdział III

Sposób pozyskiwania realizatorów programu :

- Zlecanie osobom profesjonalnie przygotowanym, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym wykonania określonych zadań programu na podstawie umów cywilnoprawnych.
- Wyłonienie realizatora w trybie konkursowym bądź w postaci umów zlecenia.
- Finansowanie realizacji zadań zgodnie z uchwalonym Programem.
- Pozyskiwanie wolontariuszy do realizacji zadań programu, poprzez dofinansowanie ich udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach.

Rozdział IV

Postanowienia końcowe

1. Źródła finansowania programu.

Zadania ujęte w Programie finansowane są ze środków pochodzących z dochodów z opłat pobieranych przez gminę Suraż za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, za wyjątkiem środków, o których mowa w art. 9³ w ust. 3 pkt 1 ustawy, które przeznacza się tylko i wyłącznie na realizację koordynowanej przez GKRPA w Surażu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu (tzw. „fundusz małpkowy").Art. 9³ tejże ustawy stanowi iż:

„ 1. Opłaty, o których mowa w art. 9² ust. 1, przeznacza się wyłącznie na finansowanie zadań:

1) określonych w wojewódzkich programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4 ust. 1;

2) realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270 i 2328), w ramach wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4 ust. 1.

2. Zarządy województw mogą zlecać, w drodze porozumień, jednostkom samorządu powiatowego zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przekazywać środki finansowe na ich realizację.

3. Opłata w części, o której mowa w art. 9² ust. 11, oraz dodatkowa opłata, o której mowa w art. 9² ust. 21, stanowią w wysokości:

- 1) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

4. Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu".

2. Sposób kontroli realizacji Programu.

- Burmistrz do dnia 30 czerwca każdego roku składa sprawozdanie w formie raportu z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Suraz Radzie Miejskiej w Suraz.
- Stały monitoring Programu prowadzony jest przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Każdy z członków GKRPA ma obowiązek uczestnictwa w posiedzeniu komisji.
- Członkom przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w wysokości 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę opublikowanego w Dzienniku Ustaw za każde posiedzenie.
- Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonych przez Przewodniczącego.